

LETTERKUNDE

betrapt door de bezitster. Een en ander is aanleiding tot nadere kennismaking en leidt tenslotte tot een huwelijk uit noodzaak. Het verhaal vertelt dan de moeilijkheden vóór en in dit huwelijk en Gaalman's eindeloos geploeter om wat hoogerop te komen met als uiteindelijk ideaal: een eigen bontjas. Wanneer hij het, na veel gesukkel, heeft kunnen brengen tot een eenigszins behoorlijke positie, is dit ideaal zijn ondergang. Hij pleegt een kleine fraude om op een uitverkoop in het bezit te komen van een bontjas en wordt ontslagen. „Maar zoo raakte Henk Gaalman zijn levenspositie kwijt en moest maar zien weer ergens te beginnen.”

Aldus luidt, zeer in het kort, de geschiedenis van een mageren kantoorbediende met een bespottelijk klein hoofd, „waar iedere hoed op wegzakte tot aan de ooren.”

Telkens wordt men herinnerd aan de prachtige Petersburgsche vertelling *De Mantel* van Nikolai Gogol, waarin het eveneens een kleedingstuk is dat het leven van een dorren ambtenaar voor korten tijd in bloei zet. De verleiding is groot om veel uit dit boek aan te halen. Men neme het echter zelf ter hand! Deze Gaalman, ridder van de droeve figuur, is een levende gestalte geworden, die men niet licht vergeet.

De zwerftochten van Belcampo, al geruimen tijd geleden verschenen, hebben, zeer terecht, hun weg tot het publiek gevonden. Het is het gevoelige relaas van één van die velen voor wie er geen werk is en die zich terzijde van de menselijke bedrijvigheid tot nutteloos toeschouwer gedoemd zien. Maar Belcampo heeft er zich niet bij neergelegd. „Nu de

wereld mijn werk blijkbaar niet noodig heeft, acht ik mij aan het bijbelwoord: „In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood verdienen”, onttrokken en omdat er dus nergens een vaste plaats voor me was, heb ik me meteen maar in beweging gezet.” Hij zwerft door een groot deel van Europa, den kost verdienend met portret teekenen. „...en toen ik boordevol herinneringen terugkwam en al mijn vrienden en kennissen daar nog net zoo zag zitten als toen ik hen verliet, wist ik het niet meer: voor wie was de belofte van het leven het meest in vervulling gegaan?”

Zijn reisverslag is zulk een boeiend en fijngeestig verhaal geworden dat men aan het eind betreurt dat het al uit is. Zijn humor is verrukkelijk, zijn levensvisie een beetje weemoedig. De ernstige pagina's in het boek treffen ons in het hart en soms zijn zijn uitdrukkingen zoo fijn en puntig dat men even het lezen staakt, omdat men voelt dat Belcampo iets aanraakt dat wortelt in de diepste levensdiepte.

Deze schrijver heeft nu eens niet de werkloosheid uitgebuit om er een meelijwekkend tranenverhaal van te maken. Integendeel, hij heeft een schaduwzijde van het leven doen verkeerren in een lichtzijde en ons laten zien wat het leven kan brengen voor wie uit zich zelf weet te putten, ook al is men uit de werkende gemeenschap gestooten.

Een ieder die het nog niet kent leze dit prachtige boek. Het is bevrijdend. Een verrukkelijker reisverhaal krijgt men wellicht nooit meer onder de oogen!

B. Roest Crollius